

TRANSFORMACE A VYTVÁŘENÍ NOVÝCH PROMĚNNÝCH + VÝBĚR PŘÍPADŮ

Deskriptivní analýza kvantitativních dat

Opáčko

MODUS:

Nejčastější hodnota

3 4 7 8 10 11

MEDIÁN:

Střední hodnota

3 4 7 8 10 11 11

SMĚRODATNÁ ODCHYLKA:

Vyjadřuje, jak moc jsou jednotlivé hodnoty rozptýleny kolem průměru

SD = 3.25

PRŮMĚR:

3 4 7 8 10 11 11

$M = 7.71$

Jak reportovat základní charakteristiky jednotlivých proměnných v textu/úkolu

- N (počet validních hodnot) a navíc:
 - *Nominální/ krátké ordinální: (relativní) četnosti kategorií (tj. Procenta)*
 - *Kardinální (škálové): průměr, SD, min-max*

Cvičení

- V datasetu *transformace_lekce* zkuste vyjet četnosti proměnné, která měří míru důvěry k Televizi Barrandov + její modus
 - *Analyze* → *Descriptive Statistics* → *Frequencies*
 - Tam kliknout na *Statistics* a naklikat, co potřebujete (viz minulá hodina)

- Co když tuším, že medián důvěry k Televizi Barrandov by se mohl lišit s ohledem na věk respondenta?

A) transformovat proměnnou věk tak, abychom měli menší množství kategorií

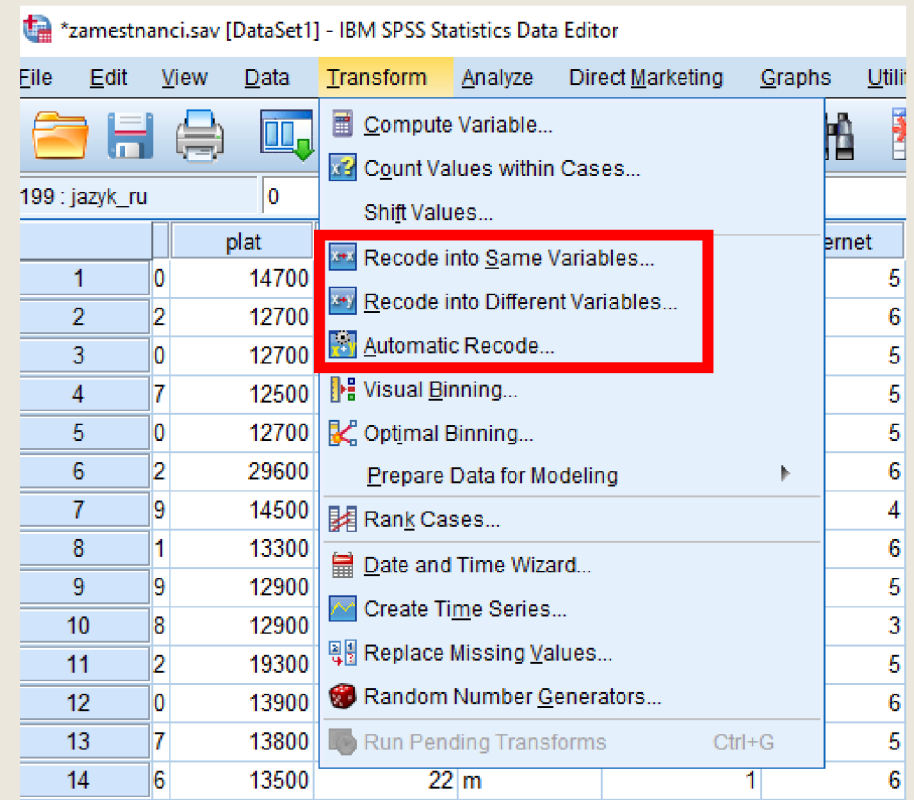
B) zobrazit tuto proměnnou vzhledem k jiné kategorii

Rekódování proměnných (transformace)

1. *Máme jiný typ proměnné, než potřebujeme*
 - Nejčastěji *string* a potřebujeme *numeric*
2. *Máme proměnnou kardinální a chceme z ní udělat ordinální*
 - Typicky se tento typ transformace používá u věku – shlukujeme do kategorií
3. *Proměnná je nakódovaná jinak, než chceme*
 - Nejčastěji měníme orientaci škály – například, kdy chceme, aby se stoupající stupnicí stoupal i postoj k dané proměnné, ale orientaci škály je opačná
 - **Nepsaný zvyk: Čím vyšší skór mám, tím více se u mě projevuje měřená charakteristika (náзор, postoj, vlastnost...)**
4. *Chceme vytvořit průměrnou hodnotu z „příbuzných“ proměnných – tj máme několik položek, které nám měří dohromady jednotlivé dimenze nějakého jevu*

Máme jiný typ proměnné než potřebujeme

- Procedura *Transform* → *recode into different variable (string na numeric)*

SPSS Recode into Different Variables: Old and New Values

Old Value

Value:

System-missing

System- or user-missing

Range:

through

Range, LOWEST through value:

Range, value through HIGHEST:

All other values

New Value

Value:

System-missing

Copy old value(s)

Old -> New:

1 -> 1

'm' -> 2

Add

Change

Remove

Output variables are strings

Width:

8

Convert numeric strings to numbers ('5' -> 5)

Continue

Cancel

Help

Když máme hodnoty v jiném měřítku než v jakém je mít chceme

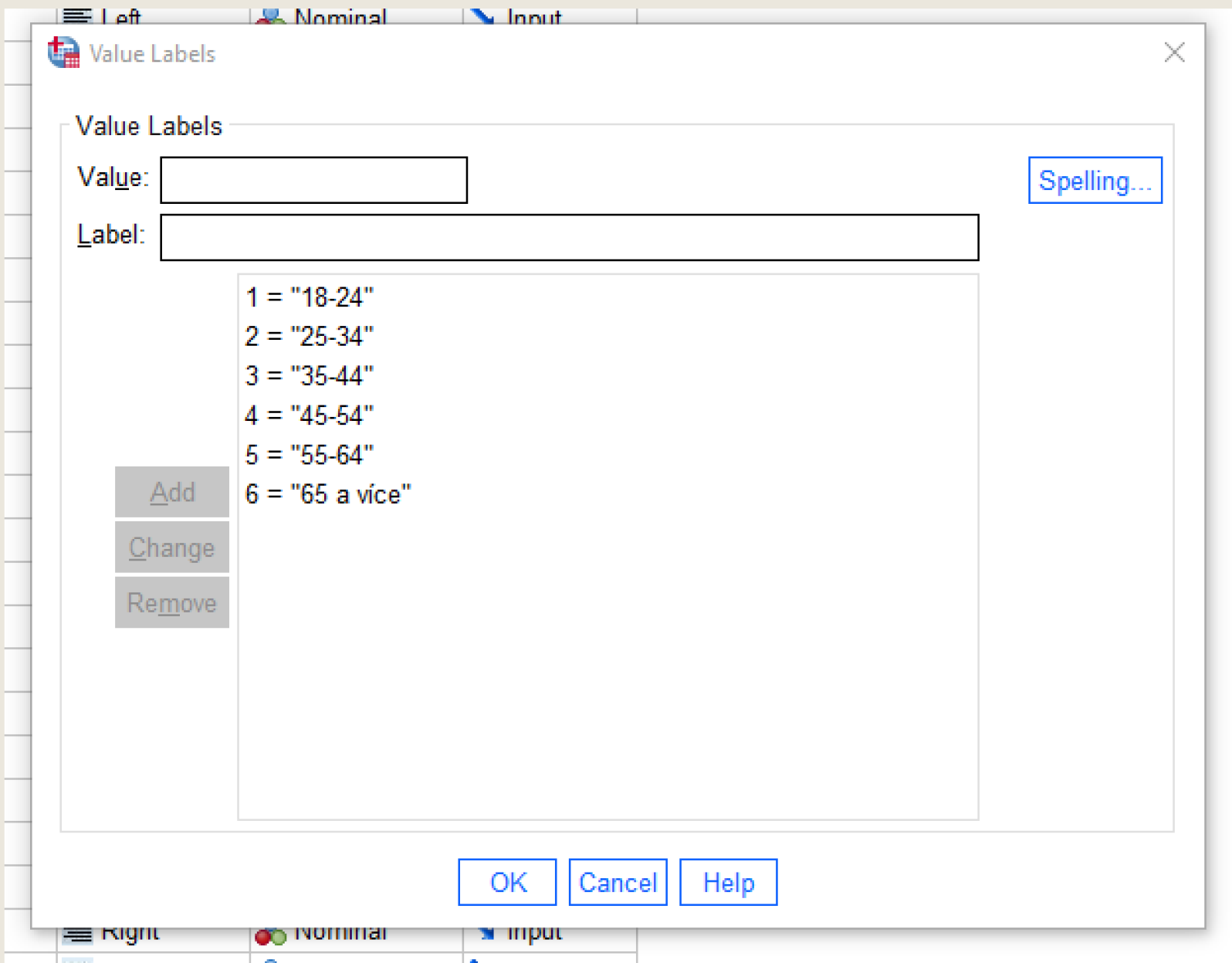
The image shows two overlapping SPSS dialog boxes for recoding data. The background shows a data table with variables 'ic', '0', and 'Kterými jazyky se dorozumíte? francouzština'.

Dialog 1: Recode into Different Variables

- Numeric Variable -> Output Variable:** věk -> věk_kat (marked with a red '1.')
- Output Variable Name:** věk_kat
- Label:** věkové kategorie
- Buttons:** Change, OK, Paste, Reset, Cancel, Help

Dialog 2: Recode into Different Variables: Old and New Values

- Old Value:** Range, LOWEST through value: 30 through 39 (marked with a red box)
- New Value:** Value: 2 (marked with a red box)
- Old -> New:** 20 thru 29 -> 1
- Buttons:** Add, Change, Remove, Continue, Cancel, Help

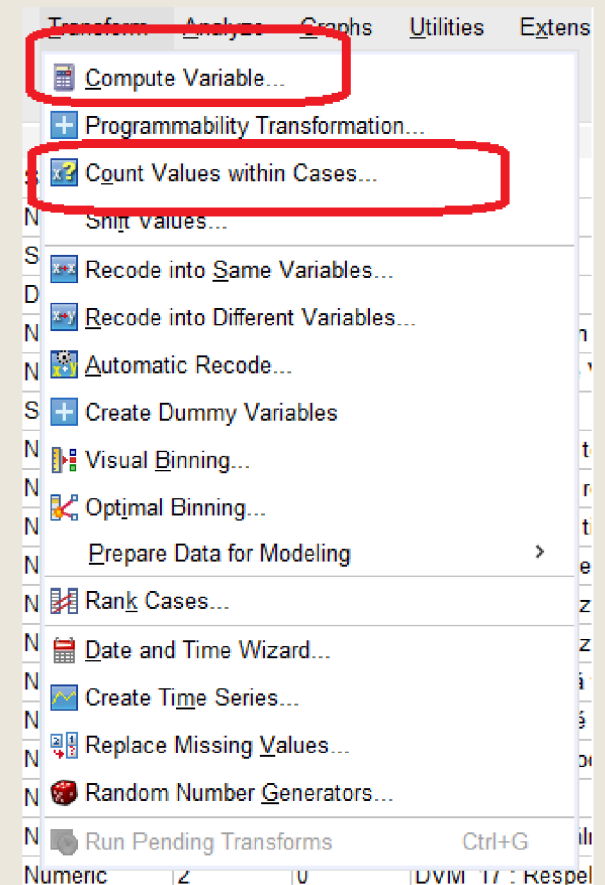

Když máme proměnnou nakódovanou jinak než jak ji chceme mít

- Standardně platí, že pravidlo, že u delších škál znamená **nejmenší hodnota nejmenší míru a největší hodnota největší míru**
- Často u škálových proměnných používáme několik položek za sebou, protože díky tomu můžeme docílit přesnějšího změření jevu:
 - *R12_1 : Příjmy domácnosti, ve které žiju, pokrývají všechny její potřeby.*
 - *R12_2 : Myslím, že se mám finančně lépe než většina lidí v této zemi.*
 - *R12_3 : Obávám se, že na tom v budoucnu budu finančně hůř, než jak na tom jsem nyní.*
 - (na 5bodové stupnici, kde 1 znamená „rozhodně nesouhlasím“ a 5 znamená „rozhodně souhlasím“)

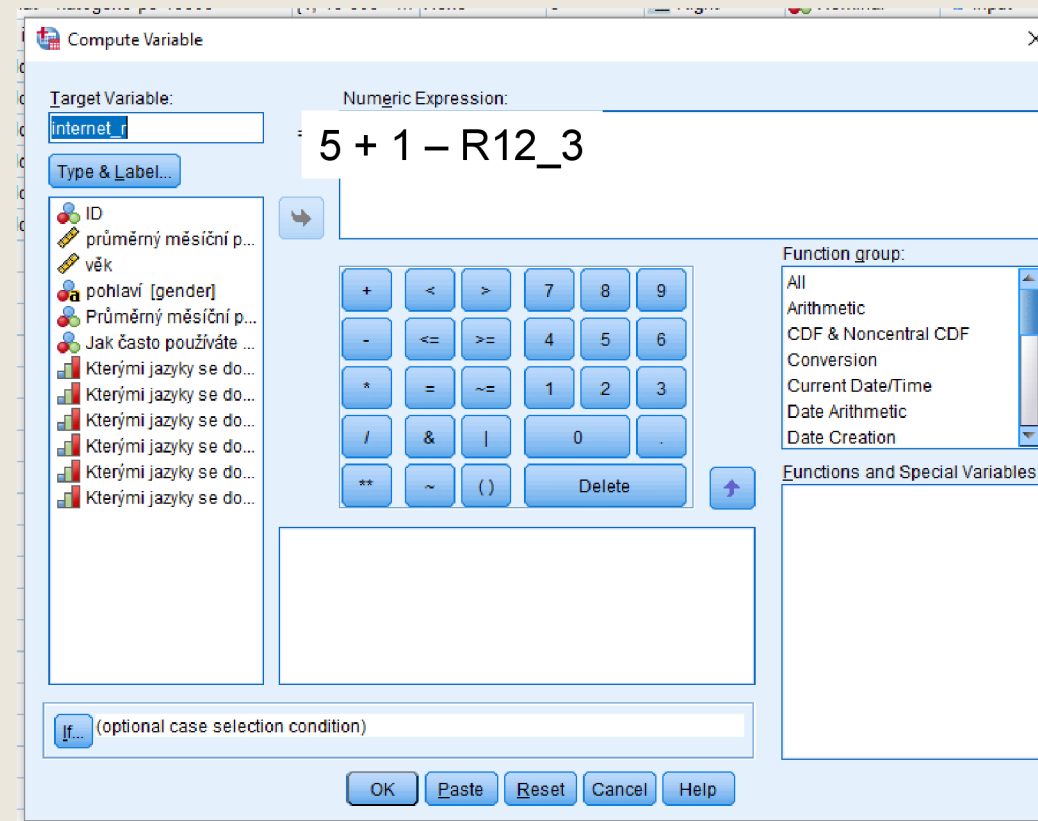
Komputa položek

- Když potřebujeme být trochu „kreativní“
- Umožňuje nám
 - *Comupute variable*
 - Vytvářet/přetvářet položky podle různých matematických vzorců (sčítání, odčítání, násobení...)
 - *Count values*
 - Spočítat hodnoty napříč položkama

Dvě možná řešení

- Rekódování pomocí procedury „recode“ – manuálně převrátíme škálu (1=10, 2=9, ...)
- Rekódování pomocí metody *compute* – spočítáme pomocí vzorečku
 - ***nová hodnota = nejvyšší hodnota +1 – stará hodnota***

Když chceme z „příbuzných“ proměnných zjistit průměrnou hodnotu (vytvořit tzv. index)

- Kdy to potřebujeme: když chceme spočítat skór napříč položkami
- Například máme proměnné, které měří jednotlivé aspekty postoje k sexuální liberalizaci a chceme zjistit, jak průměrně je respondent liberální:
 - *Jak moc akceptovatelný je pro vás:*
 - VAL1_1 : Potrat
 - VAL1_2 : Homosexualita
 - VAL1_3 : Rozvod
 - VAL1_4 : Sex bez závazku

Numeric Expression:

```
(VAL1_1 + VAL1_2 + VAL1_3 + VAL1_4)/4
```

Jak si
rozdělit výsledky
podle vybrané
proměnné

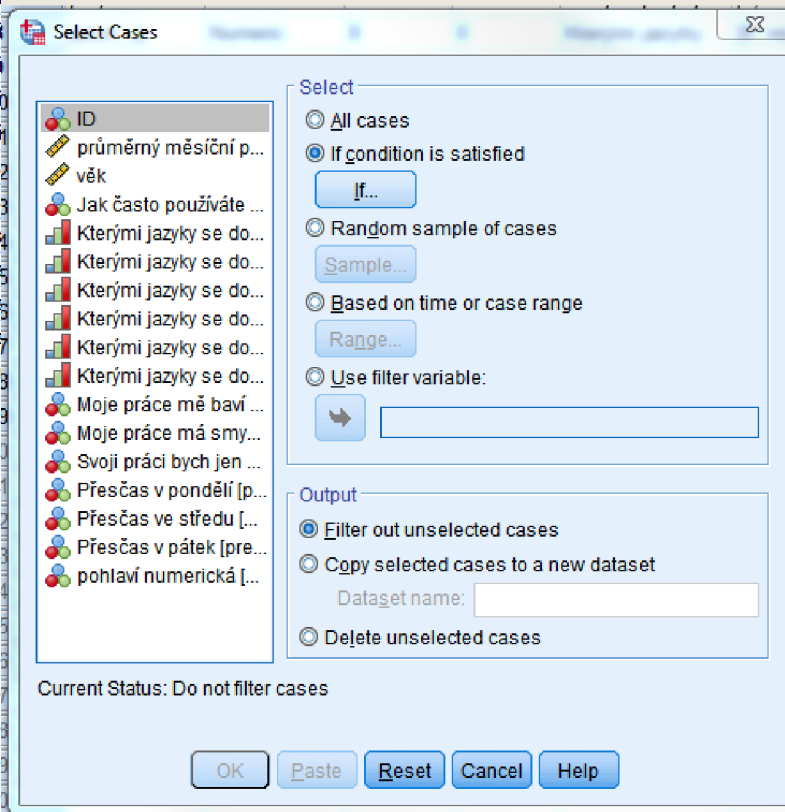
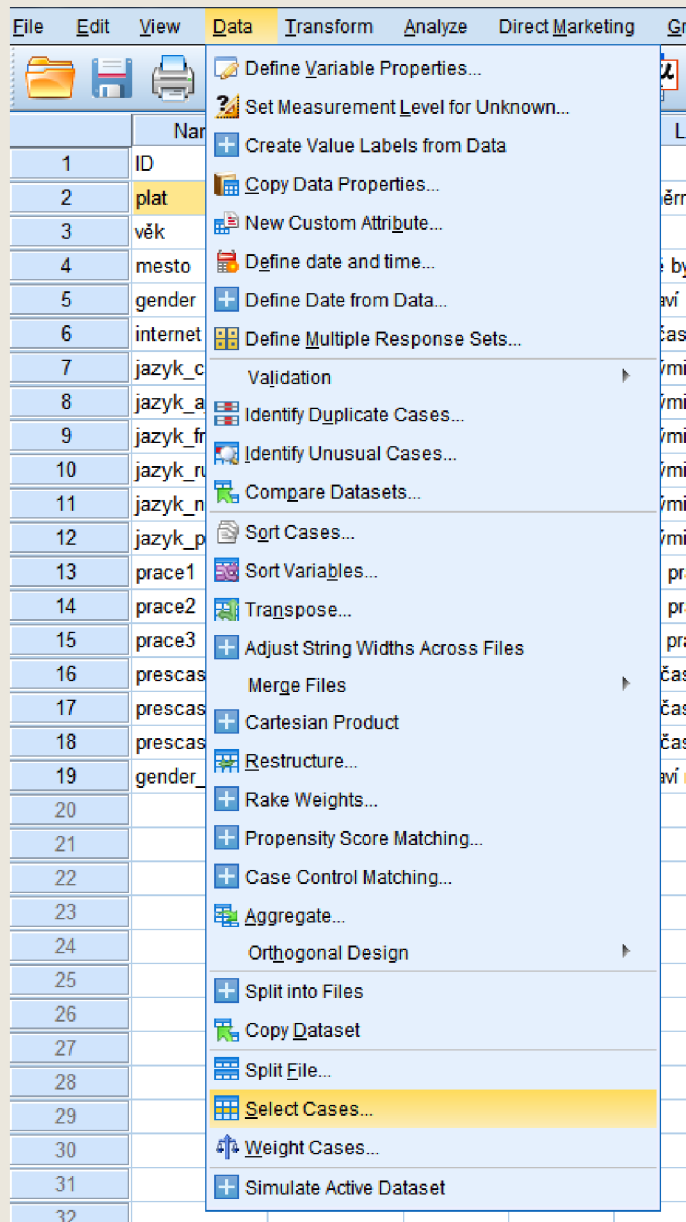

Select cases

- 1. Data → Select cases
- 2. If condition is satisfied

Co to dělá:

- Vybere z našeho celé vzorku takové respondenty, které splňují naše nastavené podmínky
- Každé další příkazy (statistiky), které SPSS zadáme, pak provádí pouze na vybrané subskupině

Select cases

Chceme zobrazit četnosti pro kategorii nejmladších respondentů

1. naklikneme proměnnou Vek_kat pomocí šipky

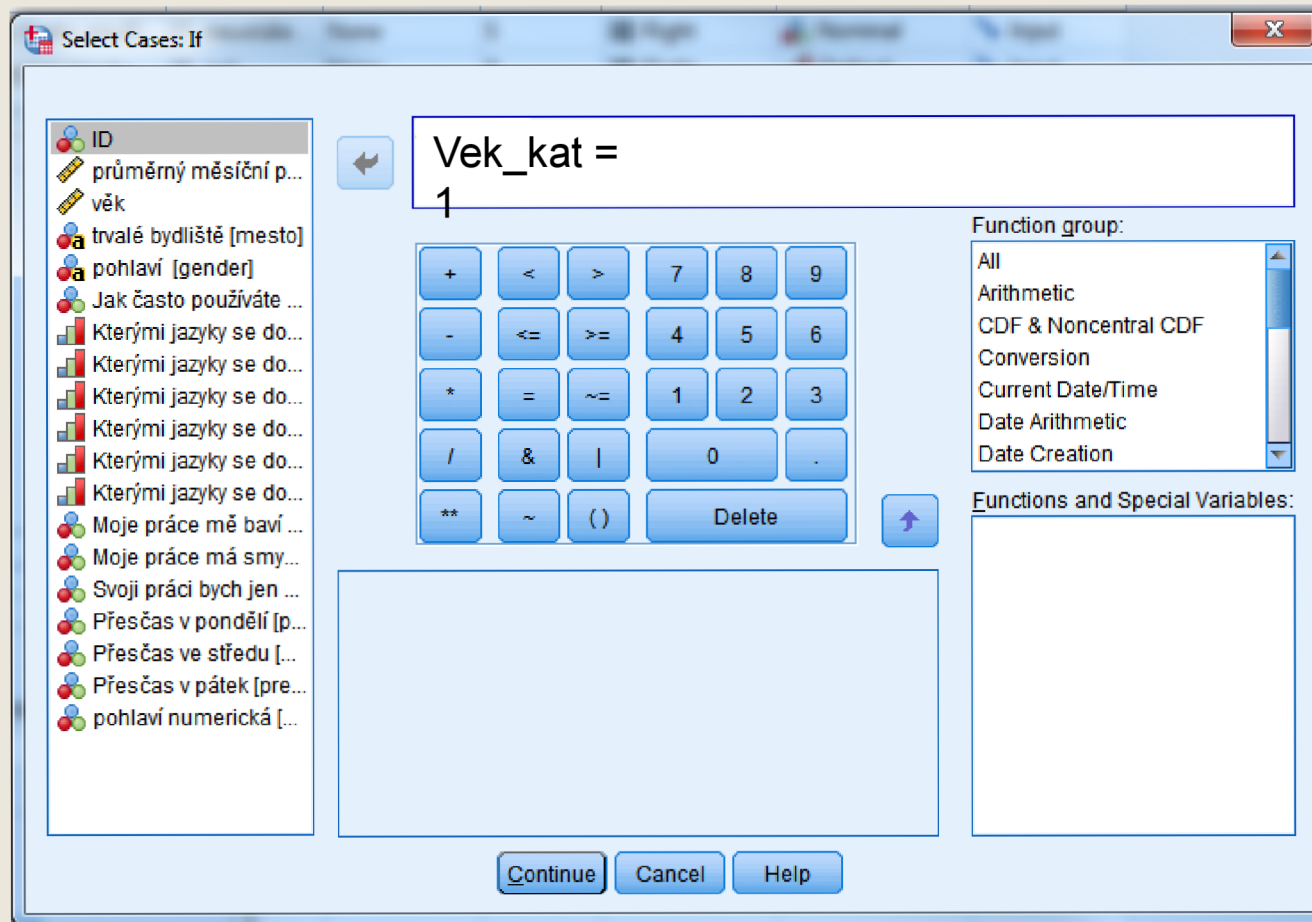
2. specifikujeme podmínku

- Vek_kat je numerická
- **Vek_kat = 1**

3. continue a ok

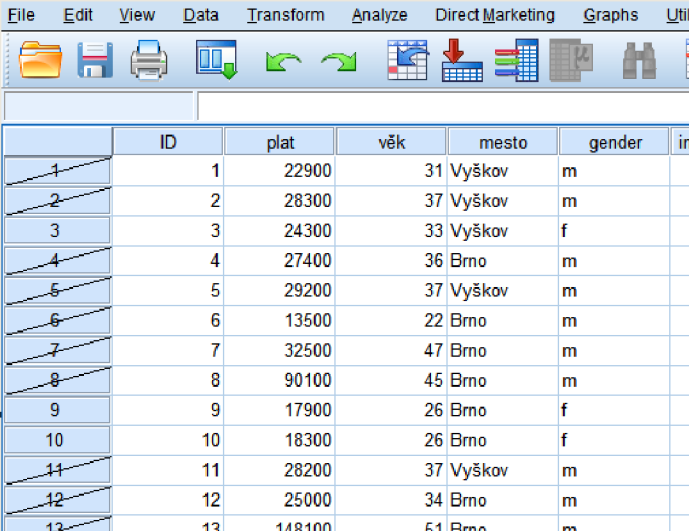
4. následně znovu vyjedeme četnosti (Analyze → Descriptive Statistics →

Frequencies), které se nyní zobrazí jen pro nejmladší skupinu

Select cases

- V datasetu v „Data view“ vidíme nepoužití respondentů (jsou vyškrtnutí)

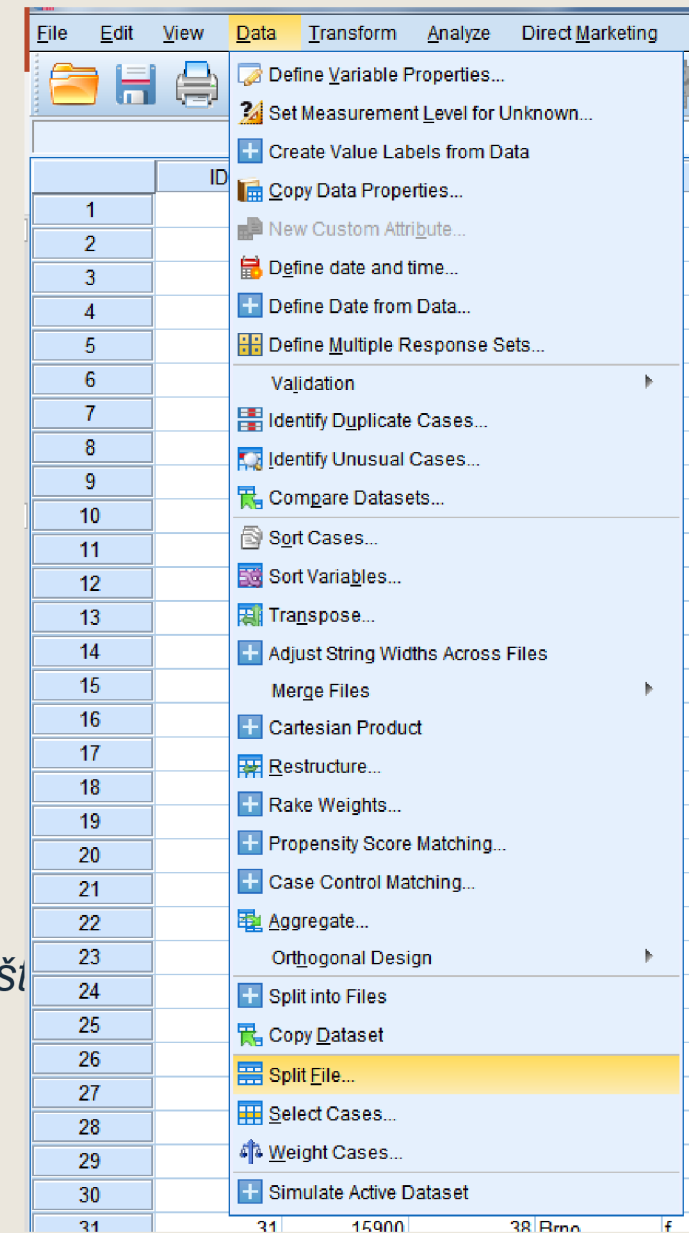
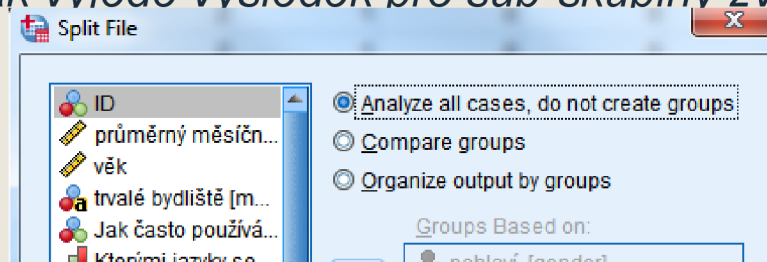
	ID	plat	věk	mesto	gender	in
1	1	22900	31	Vyškov	m	
2	2	28300	37	Vyškov	m	
3	3	24300	33	Vyškov	f	
4	4	27400	36	Brno	m	
5	5	29200	37	Vyškov	m	
6	6	13500	22	Brno	m	
7	7	32500	47	Brno	m	
8	8	90100	45	Brno	m	
9	9	17900	26	Brno	f	
10	10	18300	26	Brno	f	
11	11	28200	37	Vyškov	m	
12	12	25000	34	Brno	m	
13	13	118100	51	Brno	m	

- Pokud chceme opět pracovat s celým vzorkem, podmínku zrušíme přes příkaz
- Data → Select cases → All cases

Split file

- 1. Data → Split file
- 2. Compare groups
- 3. Vložíme proměnnou, podle které se má output rozdělit
 - Tj. Pokud podle věkových kategorií, tak vek_kat
- Co to dělá:
 - *Rozdělí vzorek podle zadané proměnné*
 - *V outputu pak uvíde výsledek pro sub-skupiny zvlášť*

ZRUŠENÍ →

TAKŽE JAKÉ JE ŘEŠENÍ NAŠÍ ÚVODNÍ
OTÁZKY, ZDA SE PRŮMĚRNÁ DŮVĚRA
K TELEVIZI BARRANDOV LIŠÍ S OHLEDEM NA
VĚK RESPONDENTA?